

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 maja 2020 r.

Pozycja 139

POSTANOWIENIE

z dnia 25 lutego 2020 r.

Sygn. akt Ts 127/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący

Mariusz Muszyński

Andrzej Zielonacki – sprawozdawca,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 lutego 2020 r., zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 5 grudnia 2019 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej I.C.

p o s t a n a w i a:

uwzględnić zażalenie oraz nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 sierpnia 2018 r. (data nadania) I.C. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z urzędu, zarzucił niezgodność art. 505³⁶ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.p.c.) „w zakresie, w jakim zwalnia sąd prowadzący elektroniczne postępowanie upominawcze od obowiązku merytorycznego badania powództwa w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu”, z art. 2 i art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 16 lipca 2015 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w L. – VI Wydział Cywilny nakazał skarżącemu zapłatę na rzecz Open Finance Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. kwoty 765,33 zł z odsetkami ustawowymi od 25 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty oraz 210,30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu albo w terminie wnieść od tego naku sprzeciw.

Postanowieniem z 2 września 2015 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w L. – VI Wydział Cywilny nadał nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności.

Skarżący 6 października 2016 r. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności oraz wniósł skargę na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności.

Postanowieniem z 13 stycznia 2017 r. (sygn. [...]) referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w L. – VI Wydział Cywilny przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ż., zaś Sąd Rejonowy w L. – VI Wydział Cywilny, postanowieniem z 17 stycznia 2017 r. (sygn. akt [...]), uchylił postanowienie o nadaniu nakazowi klauzuli wykonalności.

Na orzeczenie referendarza o przekazaniu sprawy skarżący wniósł skargę, która postanowieniem Sądu Rejonowego w L. – VI Wydział Cywilny z 3 lutego 2017 r. (sygn. akt [...]) została przekazana Sądowi Rejonowemu w Ż. do rozpoznania.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone przez skarżącego zażaleniem, które Sąd Okręgowy w L. – II Wydział Cywilny Odwoławczy oddalił postanowieniem z 26 lutego 2016 r. (sygn. akt [...]).

3. Zdaniem skarżącego art. 505³⁶ k.p.c. „w zakresie, w jakim zwalnia sąd prowadzący elektroniczne postępowanie upominawcze od obowiązku merytorycznego badania powództwa w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu”, narusza wynikające z art. 45 ust. 1 Konstytucji prawo skarżącego do sądu (w aspekcie prawa do rozstrzygnięcia sprawy w odpowiednio ukształtowanym postępowaniu sądowym) oraz wynikającą z art. 2 ustawy zasadniczej zasadę demokratycznego państwa prawnego.

4. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 22 lipca 2019 r. skarżący – na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: uotpTK) – został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

1) wskazanie – wynikających z art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji – wolności lub praw skarżącego oraz sposobu ich naruszenia w sprawie objętej wniesioną skargą;

2) uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego w skardze przepisu z konstytucyjnymi wolnościami lub prawami skarżącego, o których mowa w poprzednim punkcie;

3) doręczenie poświadczonych za zgodność z oryginałem odpisów orzeczeń sądowych wydanych w sprawie skarżącego, potwierdzenia odbioru postanowienia sądu drugiej instancji oraz pisma Okręgowej Izby Radców Prawnych w B. z 10 lipca 2018 r. w sprawie wyznaczenia skarżącemu osoby pełnomocnika z urzędu.

5. Pismem procesowym, sporządzonym przez pełnomocnika z urzędu oraz wniesionym do Trybunału Konstytucyjnego 12 sierpnia 2019 r. (data nadania), skarżący – dochowując przepisane terminu – odniósł się do doręczonego mu zarządzenia sędziego Trybunału. Wyjaśnił, że prawem, które zostało naruszone wskutek wydania ostatecznego orzeczenia na podstawie kwestionowanego w skardze przepisu, jest – wynikające z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji – „prawo do sądu rozumiane jako prawo do rozstrzygnięcia sprawy w odpowiednio ukształtowanym postępowaniu sądowym”. Zarzut niekonstytucyjności skarżący uzasadnił w ten sposób, że sąd po wydaniu nakazu zapłaty nie zajął się sprawą merytorycznie i pominął zgłaszane przez pozwanego (skarżącego) „okoliczności, iż nie wie on czego powództwo dotyczy i nigdy nie miał żadnego kontaktu z powodem, a o całej sprawie dowiedział się dopiero po wszczęciu egzekucji”, natomiast kwestionowany w skardze przepis „zwalnia sąd prowadzący elektroniczne postępowanie upominawcze od obowiązku merytorycznego badania powództwa w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu”.

Do pisma procesowego skarżący załączył odpisy żądanych orzeczeń i pism.

6. Postanowieniem z 5 grudnia 2019 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 uotpTK.

W ocenie Trybunału skarżący – ani w skardze, ani w piśmie procesowym – nie wyjaśnił, w jaki sposób art. 505³⁶ k.p.c. naruszył jego prawo do rozstrzygnięcia sprawy w odpowiednio ukształtowanym postępowaniu sądowym (art. 45 ust. Konstytucji) w związku z zasadą demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji); skarga nie zawierała także żadnych argumentów uprawdopodobniających zarzut niezgodności kwestionowanego przepisu z Konstytucją.

Odpis postanowienia Trybunału został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 16 grudnia 2019 r.

7. W sporządzonym przez pełnomocnika piśmie procesowym, wniesionym do Trybunału 20 grudnia 2019 r. (data nadania), skarżący złożył zażalenie na postanowienie z 5 grudnia 2019 r., zarzucając Trybunałowi naruszenie art. 61 ust. 1 pkt 1 uotpTK „poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie i przyjęcie, że skarga nie spełnia wymogów określonych w ustawie”.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: uotpTK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym, badając w szczególności, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdzono istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny w obecnym składzie – po ponownym przeanalizowaniu zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału procesowego – nie podziela stanowiska wyrażonego w zaskarżonym postanowieniu z 5 grudnia 2019 r. W ocenie składu rozpatrującego zażalenie skarga konstytucyjna oraz uzupełniające ją pismo procesowe czynią zadość art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 uotpTK, gdyż wyraźnie wskazują wolności i prawa konstytucyjne, które zostały – zdaniem skarżącego – naruszone, oraz zawierają w tym zakresie stosowną argumentację.

3. Trybunał uznaje za celowe, aby wątpliwości skarżącego w przedmiocie zgodności art. 505³⁶ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) „w zakresie, w jakim zwalnia sąd prowadzący elektroniczne postępowanie upominawcze od obowiązku merytorycznego badania powództwa w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu”, z art. 2 i art. 45 Konstytucji zostały – po uzyskaniu stanowisk pisemnych od Marszałka Sejmu, Prokuratora Generalnego oraz Rzecznika Praw Obywatelskich – ocenione przez Trybunał Konstytucyjny na etapie rozpoznania merytorycznego.

W związku z powyższym – na podstawie art. 61 ust. 8 zdanie pierwsze uotpTK – postanowiono jak w sentencji.